

KALEJDOSKOP

POWIATU KIELECKIEGO

PAŹDZIERNIK 2017, NR 18 (82)

NR INDEKSU ISSN 2081-173X

Stawiamy na edukację!

strony 2-3

Drodzy Czytelnicy!

Oddajemy w Państwa ręce październikowe wydanie naszego miesięcznika. Znajdą w nim Państwo informacje o nowoczesnym Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego, otwartym w Powiatowym Zespole Szkół w Chmielniku. Zarząd Powiatu w Kielcach od wielu lat inwestuje w edukację, by nasi uczniowie zdobywali wykształcenie w jak najlepszych warunkach, dzięki czemu w przyszłości będą mogli znaleźć dobrą pracę.

Przekazujemy Państwu także informacje o najważniejszych inwestycjach drogowych w Czerwonej Górze i Bolminie, w gminie Chęciny, oraz Mniowie. Czekali na nie mieszkańcy tych gmin, szczególnie pacjenci Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. św. Rafała w Czerwonej Górze. Realizacja tej inwestycji była możliwa dzięki dobrej współpracy trzech samorządów: marszałkowskiego, powiatu kieleckiego i gminy Chęciny.

Zachęcam również do zapoznania się z cyklem „Najpiękniejsze świątynie powiatu kieleckiego”. W tym zeszycie prezentujemy kościół pw. Chrystusa Króla w Krajnie oraz kościół pw. Trójcy Świętej w Cmińsku. Obie świątynie zachwycają swoim pięknem i bogatą historią.

Zapraszam serdecznie do zapoznania się z październikowym wydaniem „Kalejdoskopu Powiatu Kieleckiego”.

Życzę miłej lektury.

Michał Godowski
Starosta Kielecki

Powiat Kielecki dba

Nowoczesne Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego otwarto w Powiatowym Zespole Szkół w Chmielniku. Wydarzenie to połączono z Powiatowym Dniem Edukacji Narodowej. W trakcie uroczystości wyróżniający się pedagodzy otrzymali Nagrody Starosty Kieleckiego.

Powiatowy Zespół Szkół w Chmielniku jest jedną z najlepiej wyposażonych placówek edukacyjnych w powiecie. Szkoła może poszczycić się atrakcyjnymi środkami dydaktycznymi oraz nowoczesnym parkiem maszynowym. Placówka wciąż się rozwija i poszerza swoją ofertę edukacyjną. Świadczy o tym oddany kilka dni temu nowy budynek Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego. W otwarciu uczestniczyli: starosta kielecki Michał Godowski, przewodniczący Rady Powiatu w Kielcach Jan Cedro, wicestarosta Zenon Janus oraz członkowie Zarządu Powiatu w Kielcach – Bogdan Gierada i Marek Kwiecień. Gośćmi wydarzenia byli członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego Piotr Żołądek oraz zastępca dyrektora Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Adam Żebrowski. W uroczystości uczestniczyli również radni powiatowi: Bogumiła Kowalczyk, Monika Jabłońska i Janusz Wojkowski. Obecni byli przedstawiciele Miasta i Gminy Chmielnik, z burmistrzem Pawłem Wójcikiem na czele, lokalni przedsiębiorcy, liczne grono dyrektorów, nauczycieli ze szkół Powiatu Kieleckiego oraz uczniowie.

Szkoła z tradycjami

Powiatowy Zespół Szkół w Chmielniku niebawem będzie obchodzić 60-lecie istnienia. Przybliżając historię powstania placówki, dyrektor szkoły Sławomir Wójcik podkreślił zasługi wszystkich osób z nią związanych: – W te dziesięciolecie istnienia szkoły pięknie wpisuje się kilka pokoleń nauczycieli, dyrektorów, ludzi oddanych tej placówce, której mury opuściło ponad sześć tysięcy absolwentów. Kiedy większość szkół skupiała się na kształceniu ogólnokształcącym, kiedy zamykane były szkoły zawodowe i likwidowane technika, my wraz z Zarządem Powiatu poszliśmy inną drogą – postanowiliśmy inwestować w szkolnictwo zawodowe.

I tak zrodziła się idea budowy Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego. Prace nad jego utworzeniem rozpoczęto już w 2013

Placówkę poświęcił ks. Franciszek Siarek, proboszcz parafii w Chmielniku.

roku. Wartość kosztorysowa inwestycji opiewała wówczas na kwotę ponad 1 mln 59 tysięcy złotych. – Nakłady poniesione na całą inwestycję wyniosły 707 tys. zł. Większość prac udało się wykonać sposobem gospodarczym, przy wsparciu rodziców i uczniów – podkreślił Sławomir Wójcik.

Placówka umożliwia obecnie realizowanie zajęć dydaktycznych w zawodach: budowlanych, mechanicznych, gastronomicznych i samochodowych. Jak dodał jej dyrektor, w CKPiU realizowane są również kwalifikacyjne kursy zawodowe, doradztwa, młodzież odbywa także staże.

– Nie byłoby dzisiaj tego Centrum w takim zakresie, gdyby nie realizowane projekty unijne – powiedział Michał Godowski. – CKPiU dysponuje nowoczesną pracownią spawalniczą, którą udało się uruchomić dzięki funduszom pozyskanym ze środków UE w ramach realizowanego przez Zespół projektu pt. „Dobre doświadczenia zawodowe szansą na lepszą przyszłość”, o łącznej wartości 988 tys. 727 zł.

Starosta podkreślił, że Zarząd Powiatu od wielu lat inwestuje w edukację: – To nie jest obszar, na którym się zarabia. Wszyscy jesteśmy przekonani, że warto inwestować w edukację. Powiat otwiera się na nowe trendy, na szkolenia w kierunkach zawodowych. Rynek pracy potrzebuje fachowców w tych zawodach, w jakich kształcimy w nowo otwartym Centrum.

Słowa uznania skierował także do osób, które wspierają działania placówki. – Dyrekcja wraz z kadrą dydaktyczną podejmuje wiele działań, aby oferta edukacyjna była atrakcyjna dla uczniów oraz by pomagać młodym ludziom w realizacji ich marzeń. Powiatowy Zespół Szkół w Chmielniku od wielu lat jest też beneficjentem wykorzystującym środki finansowe pochodzące z UE. Za tę wspólną współpracę i zrozumienie

KALEJDOSKOP POWIATU KIELECKIEGO
PAŹDZIERNIK 2017, ROK VIII, NR 18 (82),
NR INDEKSU ISSN 2081-173X

Wydawca:

Starostwo Powiatowe w Kielcach
25-211 Kielce, ul. Wrzosowa 44
tel. 41 200 12 00
tel./fax 41 200 12 10
e-mail: starostwo@powiat.kielce.pl
kalejdoskop@powiat.kielce.pl

Koordinator zespołu:

Anna Ciołak, tel. 41 200 15 60
e-mail: ciolak.a@powiat.kielce.pl
Agnieszka Madetko, tel. 41 200 13 92
e-mail: madetko.a@powiat.kielce.pl
Aleksandra Pyk, tel. 41 200 15 66
Agata Lisowska, tel. 41 200 13 91,
e-mail: lisowska.a@powiat.kielce.pl

Wojciech Habbas habbas.w@powiat.kielce.pl
DTP i druk: ART-SERWIS, Artur Pedryc www.artserwis.info

Kolportaż:

„Kalejdoskop Powiatu Kieleckiego”
dostępny jest w Starostwie Powiatowym
w Kielcach oraz w urzędach miast i gmin powiatu
kieleckiego.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania nadesłanych
materiałów. Rozpowszechnianie wszelkich materiałów bez
zgody Wydawcy jest zabronione.

Wydawnictwo bezpłatne.
Nakład: 5000 egz.

o edukację zawodową

Pracownicy powiatowej oświaty z Nagrodami Starosty Kieleckiego.

Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Powiatowym Zespole Szkół w Chmielniku dysponuje nowoczesnymi pracowniami do praktycznej nauki zawodu.

Podczas zwiedzania sal dydaktycznych.

Pierwszy rocznik klasy mundurowej.

nie naszych potrzeb serdecznie dziękuję także Zarządowi Województwa – dodał starosta.

Z uznaniem i wdzięcznością o pracy nauczycieli mówił przewodniczący Rady Powiatu Jan Cedro. Życzył wszystkim związanym z edukacją, aby spełniając się w swojej pracy, realizowali swoje cele. – Wszystkim nauczycielom życzę spokoju, ogromnej wrażliwości i cierpliwości w zawodzie, by spotkani po latach absolwenci wspominali was z sentymentem i szacunkiem. Cieszę się, że w naszych powiatowych placówkach są nauczyciele, którzy mimo przeszkód, zmieniających się uwarunkowań, podejmują trud przekazania swojej wiedzy. Natomiast młodzieży podziękował za to, że „chce wam się chcieć”, życząc równocześnie, aby szli swoją drogą i rozumnie realizowali swoje życie.

W imieniu Zarządu Województwa Świętokrzyskiego głos zabrał Piotr Żołądek, który także podziękował zarządowi za współpracę

przy realizacji tego projektu i szeregu innych. – Nauczyciele z powiatu realizują szereg programów z Europejskiego Funduszu Społecznego. To prawdziwi liderzy w korzystaniu z pieniędzy unijnych. Dziękuję za niezwykłą aktywność i mądrość, z jaką wydajecie fundusze unijne – powiedział Piotr Żołądek. Dodał, iż w Chmielniku po kilku latach dyskusji dotyczącej formy i kształtu szkolnictwa zawodowego, mamy odpowiedź w postaci nowoczesnego Centrum.

– Placówka jest odpowiedzią na wymogi współczesnej gospodarki i rynków UE, do której my jako Polska należymy. Edukacja w naszym kraju stoi obecnie przed bardzo ważnym wyzwaniem, którego tu, w Chmielniku się podjęto – powiedział Piotr Żołądek. – Przed szkolnictwem zawodowym w Polsce jest dobra perspektywa i mam nadzieję, że będzie ono na wysokim poziomie. Dodał, iż obecnie model oświatowy musi być zbudowany na trzech filarach: nauczyciel, uczeń i rodzic.

Dzień Edukacji Narodowej – wyróżnienia

Uroczystości towarzyszyła ceremonia wręczenia Nagród Starosty Kieleckiego dyrektorom, kierownikom i nauczycielom powiatowych placówek edukacyjnych. – Z okazji Dnia Edukacji Narodowej życzę państwu dalszych sukcesów, niech wasza praca będzie nieustającą pasją i wyzwaniem, a trud w nią włożony przynosi wspaniałe efekty oraz zachęca do dalszego rozwoju – mówił starosta. – Dziękuję również pracownikom administracji i obsługi. Życzę, aby aktywna i twórcza postawa znajdowała uznanie w oczach uczniów i ich rodziców oraz była źródłem waszej osobistej satysfakcji.

Na ręce dyrektorów szkół starosta złożył podziękowania i gratulacje dla całego środowiska pedagogicznego. Dodał, że w szkołach powiatowych kształcą się także uczniowie z Obwodu Winnickiego.

Agnieszka Madetko

Piłkarski sukces naszych samorządowców

Na wysokim, trzecim miejscu zakończyła udział w IX Mistrzostwach Polski Samorządowców w piłce nożnej w Zakopanem reprezentacja powiatu kieleckiego.

Pod koniec września rozegrane zostały Mistrzostwa Polski Samorządowców w piłce nożnej w Zakopanem. Impreza już na stałe wpisała się w kalendarz amatorskich imprez sportowych. W tegorocznej edycji uczestniczyło 13 drużyn samorządowych. W składzie naszej reprezentacji znaleźli się: Łukasz Jędrocha, Sebastian Rzadkowski, Paweł Bonarski, Tomasz Kos, Marcin Daszko, Tomasz Pawłowski, Paweł Jugo, Adrian Stępień, Grzegorz Jaworski, Karol Iwański, Mateusz Maroński oraz Mateusz Łabęcki.

W fazie grupowej zawodnicy z powiatu kieleckiego zmierzyli się z reprezentacjami gminy Góra Kalwaria, miast Żyrardów i Sierpc oraz samorządowcami z Radomia i Szczecina. Łącznie rozegrali pięć spotkań.

– Trzy mecze wygraliśmy, jeden zremisowaliśmy i jeden przegraliśmy. Poziom sportowy zawodów był bardzo wysoki i wyrównany. Nie było

żadnej słabej drużyny. Przed wyjazdem obawialiśmy się trochę pogody, ale sprzyjała nam – opowiada Łukasz Jędrocha.

W fazie finałowej rozgrywek reprezentacja powiatu kieleckiego uległa tylko zwycięzcom turnieju – przegrała w meczu półfinałowym z drużyną z Sierpc.

Najwięcej bramek dla naszej reprezentacji zdobył Karol Iwański – 5 – i został uznany za wyróżniającego się zawodnika turnieju. Docenieni zostali również kibice powiatu kieleckiego: otrzymali oni puchar dla najlepszych kibiców.

– Dopingi zazdrościli nam wszyscy. Nasi kibice stworzyli niesamowitą atmosferę na trybunach. Byli nie do pokonania – dodaje Jędrocha.

Kieleckich zawodników wspierał w Zakopanem także starosta kielecki Michał Godowski. – To był bardzo udany występ naszej reprezentacji. Nasi zawodnicy pokazali klasę i udowodnili, że potrafią grać. Godnie reprezentowali nasz powiat. Dzięki kibicom oraz ich dopingowi byliśmy najbardziej widoczną drużyną turnieju – podsumował starosta.

Agata Lisowska

Uroczyste podpisanie umowy partnerskiej

Powiat Kielecki w partnerstwie z Gminą Nowa Słupia przystąpił do projektu „Rewitalizacja Nowej Słupi”, dzięki któremu zmodernizowane zostanie Powiatowe Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Chęcinach – Filia nr 4 w Nowej Słupi.

Starosta kielecki Michał Godowski, członek Zarządu Powiatu w Kielcach Bogdan Gierada oraz wójt gminy Nowa Słupia Andrzej Gąsior podpisali umowę partnerską na realizację projektu „Rewitalizacja Nowej Słupi”. Całkowita wartość projektu to 5 mln 384 tys. zł, zaś zakładane dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego to blisko 4 mln zł.

– Celem partnerstwa jest wspólne przygotowanie i realizacja wniosku o dofinansowanie projektu pn. „Rewitalizacja Nowej Słupi”, planowanego do złożenia w ramach RPO Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 Działanie 6.5 „Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich” – mówi starosta kielecki Michał Godowski. – Dla naszego schroniska to duża szansa. Warto dodać, iż jest ono jednym z najstarszych w Polsce. Schronisko mieści się w drewnianym budynku, wzniesionym w okresie międzywojennym. Oferuje noclegi przez cały rok, posiada 56 miejsc noclegowych, kącik ogniskowy, pokoje są 2-, 4-, 8-, 10-, 11-, 12-osobowe. Schronisko znajduje się przy Drodze Królewskiej wiodącej na Święty Krzyż.

Wójt Nowej Słupi Andrzej Gąsior dodał, iż dla gminy Nowa Słupia to bardzo ważny projekt, który zakłada rewitalizację i przebudowę infrastruktury towarzyszącej ul. Świętokrzyskiej.

– Zakładamy, że ulica ta stanie się deptakiem i piękną wizytówką naszej gminy – mówi

Podpisanie umowy w kieleckim Starostwie.

wójt. – W ramach tego projektu przewidziano remont należącego do Powiatu Kieleckiego schroniska, które mieści się przy ulicy Świętokrzyskiej. Zależy nam, by wizerunkowo obiekt nawiązywał do pozostałych budynków. Projekt przewiduje także modernizację i adaptację budynku po Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej pod potrzeby Domu Seniora, remont biblioteki publicznej, pomieszczeń dla stowarzyszeń. W jego ramach ujęto także renowację zabytkowego obiektu „Opatówka” oraz przebudowę ulicy, budowę nowych chodników i budowę oświetlenia.

Prace remontowe planowane przy obiekcie Powiatowego Schroniska Młodzieżowego „Pod Pielgrzymem” w ramach projektu „Rewitalizacja Nowej Słupi” zakładają remont

tych elementów zagospodarowania terenu i samego budynku, które wymagają interwencji z uwagi na stopień zużycia. Chodzi o prace mające na celu poprawę stanu technicznego, a przy okazji mające poprawić ogólny wizerunek obiektu w przestrzeni publicznej.

– Zależy nam, by schronisko było jeszcze atrakcyjniejsze dla turystów – dodaje starosta. – W ramach robót remontowych związanych z zagospodarowaniem terenu przy obiekcie zaplanowano remont ogrodzenia, bramy wjazdowej i furtki. Część elewacji budynku będzie miała drewniane elementy na nowym fundamencie, z okładziną kamienną. Na części działki zaplanowano wykonanie drewnianej altanki z miejscem na ognisko, co uatrakcyjni ofertę schroniska dla korzystających z niego turystów.

Agnieszka Madetko

Powiat Kielecki buduje chodniki

Co roku systematycznie zwiększa się długość szlaków dla pieszych, przebiegających wzdłuż dróg administrowanych przez Powiat Kielecki.

– Stan infrastruktury drogowej Powiatu Kieleckiego z każdym rokiem staje się coraz lepszy – mówi starosta kielecki Michał Godowski. – Dbając o bezpieczeństwo naszych mieszkańców, a także by poprawić komfort jazdy zmotoryzowanym, jak i pieszym uczestnikom ruchu, systematycznie oddajemy do użytku kolejne odcinki przebudowanych szlaków komunikacyjnych. Tylko w tym roku udało nam się wybudować bądź przebudować 11 tysięcy 500 metrów bieżących chodników.

Dyrektor Powiatowego Zarządu Dróg w Kielcach Paweł Gratka dodaje, iż obecnie trwają intensywne prace związane z budową lub projektowaniem nowych chodników i dróg. W wielu miejscowościach powstają nowe chodniki.

– Dla gmin, które chciały z nami współpracować, miały przygotowaną kompletną dokumentację oraz zabezpieczyły środki na budowę chodników przy drogach powiatowych, Zarząd Powiatu podejmował decyzję o wszczęciu postępowań przetargowych – mówi starosta.

W Piotrkowicach, w gminie Chmielnik, powiat wybudował 150 m chodnika. Prowadzone były także prace budowlane przy drogach powiatowych w Chęcinach. – Nowe chodniki powstały w trzech miejscowościach: w Czerwonej Górze, Bolminie i Lipowicy. Łączna długość oddanych tam odcinków to 1600 metrów – wylicza starosta.

Dobiegają końca prace związane z budową chodników w Mójczy na długości 255 m, Sukowie na długości 365 m i Brzechowie na długości 240 m, w gminie Daleszyce. Łąda moment rozpocznie się budowa 1200-metrowego chodnika w gminie Górno. Powstał także 900-metrowy chodnik w miejscowości Zbelutka, w gminie Łągów. W Porzeczcu (gm. Miedziana Góra) wybudowano 880 m chodnika.

– Prowadzone są obecnie prace w Hucie Szklanej, w gminie Bieliny, na długości blisko jednego kilometra. W gminie Morawica, w Brzezinach planujemy budowę 250-metrowego chodnika, natomiast przebudowany został 1200-metrowy chodnik w Bilczy – mówi Józef Szczepańczyk.

Zakończyły się prace przy budowie chodnika w ciągu drogi powiatowej w Pieradłach, w gminie Mniów. Powstał tam nowy chodnik o długości 355 m, który służyć będzie lokalnej społeczności. Warto wspomnieć, że oddana do użytku inwestycja kończy realizację większego projektu, rozpoczętego w zeszłym roku, który przewidywał budowę blisko 1450-metrowego chodnika.

– Jeszcze w tym roku rozpocznie się budowa nowych lub wymiana kilku najbardziej wyeksploatowanych fragmentów chodników. W chwili obecnej pracujemy nad kilkoma inwestycjami w gminie Mniów, na odcinku

Oddano do użytku chodnik w ciągu drogi powiatowej w Pieradłach, w gminie Mniów. Otwierały go władze powiatu kieleckiego i województwa świętokrzyskiego.

Nowe chodniki w Bolminie...

... i w Czerwonej Górze.

Borki-Grzymałków-Zaborowice. W tej chwili ogłaszany jest przetarg na te inwestycje. W gminie Sitkówka-Nowiny planujemy budowę 600-metrowego odcinka w Kowali-Brzezinach. W Micigoździe, w gminie Piekoszów, planowany jest kilometrowy odcinek chodnika – wylicza Paweł Gratka. – W Masłowie ruszamy z budową kilometrowego chodnika od lotniska do Woli Kopcowej. W gminie Pierzchnica wybudowaliśmy chodnik w ciągu drogi powiatowej w miej-

scowości Drugnia, a planowany jest 300-metrowy odcinek w Staszowie Gumienickim.

– Chodniki to dobry przykład tego, jak na wspólnych działaniach gminy i powiatu zyskują mieszkańcy – podkreśla starosta. – W ciągu ostatnich trzech lat wspólnymi siłami doprowadziliśmy do tego, że w gminach powstało kilkadziesiąt nowych chodników. Przed nami kolejne wspólne zadania – dodaje.

Agnieszka Madetko

Chóralne śpiewy na Świętym Krzyżu

W murach klasztoru na Świętym Krzyżu po raz dwunasty odbył się Powiatowy Przegląd Zespołów Chóralnych. W tym roku przed publicznością zbraną w bazylice mniejszej zaprezentowało się 10 zespołów: Koło Gospodyń Wiejskich „Modrzewianki”, Koło Gospodyń Wiejskich „Gloria” z Łopuszna, Chór Parafialny kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia NMP z Chmielnika, Grupa Artystyczna „Golica”, Chór „Nowina” z Nowin, Zespół Śpiewaczy „Górnianecki”, Chór Parafialny kościoła pw. św. Józefa z Zagnańska, Zespół Śpiewaczy „Echo Łysicy” oraz Zespół Śpiewaczy „Śwarne Kakoniani”.

– To duży zaszczyt móc śpiewać w takim miejscu. Przed występem spotykaliśmy się codziennie i ćwiczyliśmy, by zaprezentować się jak najlepiej – mówiła Lucyna Paszowska, kierownik chóru z Łopuszna. W wykonaniu tego zespołu mogliśmy usłyszeć pieśń „Radosna wieść płynie”.

Powiatowy przegląd poprzedziła msza święta w intencji zmarłych pracowników Starostwa Powiatowego w Kielcach. Następnie wystąpił zespół „Echo Łysicy” z gminy Bieliny. Każdy z biorących udział w przeglądzie ze-

społów wykonał trzy utwory. Słuchaliśmy m.in. znanych pieśni patriotycznych: „Kadrówka”, „Szara Piechota”, „Wojenka, wojenka” czy religijnych: „O, Stworzycielu”, „Ave Maryja”, „Wszystkie trony niebieskie”.

Chóralnym śpiewom przysłuchiwał się Bogdan Gierada, członek Zarządu Powiatu w Kielcach. – Festiwal, który organizujemy od dwunastu lat, dowodzi, że w powiecie kieleckim działa wiele wspaniałych zespołów chóralnych. Udział w Przeglądzie jest dla nich znakomitą okazją do zaprezentowania swojego dorobku artystycznego. Warto dodać, że działające w powiecie kieleckim chóry uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez nasze Starostwo, m.in. w Jarmarku Świętokrzyskim czy Powiatowym Przeglądzie Zespołów Folklorystycznych i Solistów w Chmielniku – mówił.

Na zakończenie wszystkie zespoły otrzymały pamiątkowe dyplomy. Tym, którzy nie mogli przybyć na Święty Krzyż, polecamy obejrzenie relacji filmowej z tego wydarzenia. Dostępna ona jest na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Kielcach: www.powiat.kielce.pl i na naszym kanale Youtube. Polecamy!

(alis)

Zespół śpiewaczy Echo Łysicy

Zespół Śpiewaczy Śwarne Kakoniani

Koło Gospodyń Wiejskich Leszczyny

Zespół Śpiewaczy Górnianecki

Chór parafialny z Zagnańska

Koło Gospodyń Wiejskich „Modrzewianki”

Stowarzyszenie Chór Mieszany Gloria

Chór „Nowina” z Nowin

Grupa Artystyczna „Golica”

Chór Parafialny z Chmielnika

Fundusze społeczne – inwestycja w człowieka

Dzięki funduszom społecznym wielu mieszkańców powiatu kieleckiego zrealizowało ciekawe pomysły zawodowe. Zasięg projektów realizowanych przy udziale Europejskiego Funduszu Społecznego jest bardzo szeroki i obejmuje osoby pochodzące z różnych grup społecznych, młodsze i starsze, poszukujące pracy, uczniów, studentów, początkujących przedsiębiorców i wielu innych. O możliwościach EFS rozmawiamy z ADAMEM ŻEBROWSKIM, zastępcą dyrektora Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego 2014–2020 jest realizowany poprzez 11 tematycznych osi priorytetowych. Działania finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego to domena osi 8, 9 i 10, z czego koordynowaniem wdrażania osi 8: „Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo” i osi 9: „Włączenie społeczne i walka z ubóstwem” zajmuje się Departament Wdrażania EFS Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego.

Ile wynosi budżet RPO naszego województwa na lata 2014–2020? I ile z tej kwoty przeznaczone jest właśnie na finansowanie projektów w ramach EFS?

1 mld 364 mln euro, z czego 383 mln euro przeznaczone są na finansowanie „projektów miękkich”. W świętokrzyskim RPO wydzielona została specjalna pula środków na konkursy, kierowane wyłącznie do mieszkańców Kielckiego Obszaru Funkcjonalnego, który obejmuje miasto Kielce oraz gminy: Chęciny, Chmielnik, Daleszyce, Górno, Masłów, Miedziana Góra, Morawica, Piekoszów, Sitkówka-Nowiny, Strawczyn i Zagnańsk. Do tej pory ogłosiliśmy 46 konkursów w ramach osi priorytetowej 8: „Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo”, 20 konkursów w ramach osi priorytetowej 9: „Włączenie społeczne i walka z ubóstwem” oraz 14 konkursów w ramach osi priorytetowej 10: „Otwarty rynek pracy”. W wyniku przeprowadzonych konkursów zawarto łącznie 415 umów.

Kto może skorzystać z tego Funduszu?

Główne kierunki interwencji RPO koordynowane i wdrażane przez nasz departament można podzielić na trzy grupy tematyczne: edukacja, włączenie społeczne, zdrowie oraz nadzorowany przez nas rynek pracy. Jeśli chodzi o edukację, to Program wspiera edukację świętokrzyskich dzieci i młodzieży na każdym etapie ich rozwoju, począwszy od opieki nad trzylatkami, przez edukację przedszkolną, szkoły podstawowe i gimnazja, na liceach, technikach i placówkach kształcenia zawodowego kończąc. Celem wdrażania funduszy unijnych jest zapewnienie jak najszerzego dostępu do wysokiej jakości edukacji i zniwelowanie różnic w tym zakresie pomiędzy miastami a obszarami wiejskimi.

Niedawno otwieraliśmy Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego, które działa przy Powiatowym Zespole Szkół w Chmielniku. Dzięki wsparciu z EFS uczniowie biorą udział w ciekawych projektach edukacyjnych, ale środki unijne pozwoliły także wyposażać pracownie: spawalniczą, mechaniczną, gastronomiczną. Próbuje się uchwycić dynamikę naszych czasów. Stąd ważną kwestią, na którą przeznaczamy najwięcej środków spośród wszystkich działań skierowanych na edukację, jest wsparcie dla rozwoju szkolnictwa zawodowego. Stawiamy na praktyczną naukę zawodu, a więc staże i praktyki zawodowe uczniów. Fundusze unijne pozwalają również na rozwijanie współpracy szkół zawodowych z przedsiębiorcami, modyfikowanie programów nauczania pod kątem potrzeb rynku pracy i oczekiwań pracodawców, podnoszenie kwalifikacji nauczycieli i instruktorów zawodu oraz doposażanie szkół w najnowocześniejszy sprzęt. Wsparciem materialnym objęci są także uczniowie szczególnie uzdolnieni. W ramach całego RPO stypendia docelowo otrzyma blisko 2900 uczniów z regionu świętokrzyskiego.

Adam Żebrowski, zastępca dyrektora Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego.

Drugim filarem działań EFS jest włączenie społeczne. Jakie programy zostały uwzględnione w tej delikatnej dziedzinie polityki rozwoju?

Staramy się pomóc osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Cel, jakim jest włączenie społeczne i przeciwdziałanie ubóstwu mieszkańców województwa, osiągany jest między innymi poprzez aktywizację społeczną i zawodową, tworzenie rodzinnych domów dziecka i pomoc w usamodzielnianiu się ich wychowankom, wsparcie rodzin, w tym opieki nad osobami niesamodzielnymi – chorymi i niepełnosprawnymi, oraz rozwój przedsiębiorczości społecznej. Ale dzięki projektom możemy pomóc osobom, które mają problemy z odnalezieniem się na rynku pracy, poprzez m.in. kursy podnoszące kwalifikacje, staże czy subsydjowane zatrudnienie, poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy, poradnictwo indywidualne i grupowe czy reintegrację społeczną i zawodową realizowaną przez Warsztaty Terapii Zajęciowej, Zakłady Aktywności Zawodowej, Kluby Integracji Społecznej i Centra Integracji Społecznej. Można też zakładać realizowanie kontraktów socjalnych, programów aktywności lokalnej oraz programów integracji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach jest beneficjentem wielu projektów z EFS z obszaru włączenia społecznego. Jeden z ostatnich to Centrum Asystentury Społecznej – Krok w stronę samodzielności, gdzie kwota dofinansowania to aż 1 mln 350 tys. 926,17 zł.

Celem projektu jest minimalizowanie barier i braków uniemożliwiających samodzielne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym – poprzez zwiększenie dostępu do usług asystenckich i specjalistycznych usług opiekuńczych dla 40 osób niepełnosprawnych, zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz podniesienie kompetencji 20 opiekunów faktycznych, w szczególności członków rodzin osób niepełnosprawnych i niesamodzielnymi.

I tak oto doszliśmy do zdrowia.

W ramach obecnej perspektywy finansowej część RPO koncentruje się na działaniach mających na celu wydłużenie wieku aktywności zawodowej i lepsze wykorzystanie zasobów rynku pracy. Ma to związek z problemami demograficznymi, wynikającymi ze starzenia się społeczeństwa oraz zmniejszania się odsetka osób w wieku aktywności zawodowej. Działania RPO w obszarze profilaktyki i opieki zdrowotnej mają przeciwdziałać bierności zawodowej wynikającej z wieku i stanu zdrowia. Na dofinansowanie mogą liczyć programy profilaktyczne i diagnostyczne umożliwiające identyfikację chorób we wczesnym stadium rozwoju, a także programy przeciwdziałające przerwaniu aktywności zawodowej lub umożliwiające powrót na rynek pracy, a nawet przekwalifikowanie pracowników.

Rozmawiała Agnieszka Madetko

Siatkarskie święto w Zagnańsku

Drużyna z Masłowa zwyciężyła w VII Powiatowym Turnieju Piłki Siatkowej o Puchar Przewodniczącego Rady Powiatu w Kielcach.

Niesamowite emocje piłkarskie i wspa-
niałe występy drużyn – tak w skrócie można
powiedzieć o turnieju rozegranym w sobotę
21 października w hali sportowej w Zagnańsku.
Dwanaście drużyn – reprezentantów jednostek
samorządu terytorialnego wszystkich szczebli,
służb mundurowych, prawników i dziennikarzy
– rywalizowało o miano najlepszej w piłce siat-
kowej w powiecie kieleckim.

– Dziękuję wszystkim, którzy odpowiedzie-
li na moje zaproszenie i przybyli na dzisiejszy
turniej – powiedział przewodniczący Rady
Powiatu w Kielcach Jan Cedro, witając wszyst-
kie drużyny. – Celem tych rozgrywek jest
integracja różnych grup zawodowych. Życzę
sukcesów oraz wspaniałej sportowej walki
w duchu fair play.

Obecni na turnieju: wicestarosta Zenon
Janus, radni powiatowi: Monika Jabłońska,
Marian Zarzycki i Zbigniew Zagdański oraz
wójtowie: Zagnańska – Szczepan Skorupski,
Sitkówki-Nowin – Sebastian Nowackiewicz
oraz zastępca burmistrza miasta i gminy
Chmielnik – Mariusz Ściana także życzyli
zawodnikom samych zwycięstw, a kibicom
wspaniałego widowiska i niezapomnianych
emocji.

– Życzę wytrwałości w dążeniu do osiągnięcia
wyznaczonych celów, satysfakcji okraszonej
wielkimi emocjami wynikającymi z dobrze poję-
tej sportowej rywalizacji – dodał Zenon Janus.

Podzielone na cztery grupy zespoły grały
po trzy sety do 21 punktów. Po kilku godzinach
sportowych zmagani w półfinale znalazły się
cztery drużyny: kieleckiego Starostwa, gmin
Chmielnik, Strawczyn i Masłów.

W meczu o trzecie miejsce po zaciętej walce
reprezentanci gminy Masłów okazali się lep-
si od Chmielnika. Duże emocje towarzyszyły
także meczowi, w którym spotkali się obroń-
cy tytułu z zeszłego roku – drużyna gminy
Strawczyn z reprezentacją gminy Masłów.
Ostatecznie zwyciężyli siatkarze z Masłowa.

Na zakończenie turnieju przewodniczący
Rady Powiatu w Kielcach Jan Cedro wręczył
zwycięskim drużynom puchary i dyplomy,
a pozostałym zespołom okolicznościowe
statuetki. – Poziom sportowy turniej mógł-
by usatysfakcjonować niejednego konesera
siatkówki, a zaangażowania w grę mogli-
by uczyć się od samorządowców wszyscy
uprawiający sport wyczynowo – powiedział
na zakończenie.

Sędzią głównym zawodów był Jan Mitek,
a pomagali mu Marta Fatyga i Zbigniew
Staniec. Najlepszą zawodniczką turnieju zosta-
ła Marysia Czarnecka ze Strawczyna, a najlep-
szym zawodnikiem – Artur Kaleta z Masłowa.

Organizatorem wydarzenia były Starostwo
Powiatowe w Kielcach i Urząd Gminy w Zagnańsku.

Wyniki turnieju:

I miejsce: reprezentacja gminy Masłów (ka-
pitan Wojciech Haba)

II miejsce: reprezentacja gminy Strawczyn
(kapitan Dominik Woźniak)

III miejsce: reprezentacja Starostwa
Powiatowego w Kielcach (kapitan Weronika
Reczyńska)

IV miejsce: reprezentacja gminy Chmielnik
(kapitan Grzegorz Zychowicz)

Turniej odbył się z inicjatywy Starostwa
Powiatowego w Kielcach, współorganizatorem
była gmina Zagnańsk.

Agnieszka Madetko

Światowy Dzień Mózgowego Porażenia Dziecięcego

Starostwo Powiatowe w Kielcach przyłączyło się do III Edycji Ogólnopolskiej Kampanii „#17milionów” prowadzonej przez fundację „Kolorowy Świat”. W ramach akcji z okazji Światowego Dnia Mózgowego Porażenia Dziecięcego budynek urzędu został podświetlony na zielono.

– Jest to nasz wyraz solidarności i wsparcia. Los osób niepełnosprawnych nie jest nam obojętny. Osoby dotknięte tą chorobą tak jak my są pełnoprawnymi członkami społeczeństwa – mówi Michał Godowski, starosta kielecki.

(alis.)

Starostwo wydało książkę kucharską

Nabity filet kaszą gryczaną, pierogi skąpane w okrasie czy zawstydzona kasza – te i inne potrawy znalazły się w wydanej przez nasz urząd wydawnictwie, które jest podsumowaniem jubileuszowej, X edycji Powiatowego Konkursu na Najsmaczniejszą Potrawę Powiatu Kieleckiego.

Konkurs na Najsmaczniejszą Potrawę Powiatu Kieleckiego w tym roku odbył się 16 lipca w gościnnym Rakowie. Produktem przewodnim tegorocznego konkursu była kasza. Jurorzy chwalili nie tylko smak dań i ciekawy sposób ich podania, ale także oryginalne połączenia produktów. Największe uznanie znawców kuchni zyskała potrawa „Nabity filet kaszą gryczaną podany na pęczaku”, przygotowana przez Koło Gospodyń Wiejskich z Woli Jachowej w gminie Górno, choć bez wątpienia wszystkie przepisy warte są wypróbowania.

Do tegorocznych kulinarnych zmagających stanęło 31 ekip kucharskich z 18 gmin, które przygotowały 31 potraw. W książce obok przepisów są zdjęcia potraw oraz nazwiska ich autorów. Na końcu książki znajdują Państwo przepis, który zainspirował starostę kieleckiego Michała Godowskiego do przygotowania uda gęsiego z kaszą jęczmienną w sosie śliwkowym, a wykonał je wraz ze znanym kieleckim kucharzem Rafałem Korusem.

– Cieszy mnie niezmiernie, że mieszkańcy gmin naszego powiatu kultywują tradycje kulinarne, często przekazywane z pokolenia na pokolenie. To dziedzictwo tworzy naszą tożsamość i jest doskonałym sposobem promocji regionu świętokrzyskiego – mówi starosta. – Zachęcam do jej lektury i do wykorzystania receptur we własnych domach. Jestem

przekonany, że te potrawy będą ozdobą każdego stołu. Mam nadzieję, że dzięki kolejnym edycjom konkursu na najsmaczniejszą tradycyjną potrawę uda się wydobyć z zakamarków wiele przepisów i pokazać bogactwo kulinarne naszego powiatu.

Agnieszka Madetko

Stypendyści premiera 2017/2018

7 uczniów z powiatowych szkół ponadgimnazjalnych otrzyma Stypendia Prezesa Rady Ministrów. Łącznie 133 uczniów z naszego województwa odbierze stypendia premiera, z czego 9 z terenu powiatu kieleckiego.

– O stypendystach można śmiało powiedzieć, że są to uzdolnieni, ambitni, wyznaczający sobie cele uczniowie. Bardzo się cieszę, że w tym gronie znajdują się wychowankowie naszych szkół – mówi Zenon Janus, wicestarosta kielecki.

Stypendystą premiera zostaje uczeń, który otrzymał promocję z wyróżnieniem, uzyskując przy tym najwyższą w danej szkole średnią ocen lub uczeń, który wykazuje szczególne uzdolnienia w co najmniej jednej dziedzinie wiedzy, uzyskując w niej najwyższe wyniki, a w pozostałych dziedzinach co najmniej dobre. Stypendium, w kwocie 2580 zł, przyznaje się jednemu wychowankowi danej szkoły na okres od września do czerwca w danym roku szkolnym.

Stypendyści Prezesa Rady Ministrów na rok szkolny 2017/2018 z powiatu kieleckiego

- Kinga Ciszek** – Powiatowy Zespół Szkół w Łopusznie (liceum)
- Karol Piekarski** – Powiatowy Zespół Szkół w Chmielniku (technikum)
- Agata Prątnicka** – Technikum w Zespole Szkół Leśnych imienia Romana Gęsinga w Zagnańsku
- Sebastian Puchała** – Powiatowy Zespół Szkół w Chęcinach (technikum)
- Filip Rządowski** – Powiatowy Zespół Szkół w Bodzentynie (liceum)
- Paulina Segda** – Powiatowy Zespół Szkół w Chmielniku (liceum)
- Katarzyna Turek** – Technikum Żywności i Usług Gastronomicznych w Zespole Szkół Numer 8 w Nowej Słupi
- Łukasz Woś** – Powiatowy Zespół Szkół w Łopusznie (technikum)
- Aleksandra Żurek** – Powiatowy Zespół Szkół w Chęcinach (liceum)

(alis.)

Powiat dla rodzin

Powiat Kielecki bierze udział w ogólnopolskim projekcie „Stworzenie i wdrożenie narzędzia badawczego służącego weryfikacji procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w powiatach”, którego celem jest ułatwienie wprowadzenia zmian w systemie pieczy zastępczej w Polsce do roku 2020.

W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców sprawowana jest piecza zastępcza, którą organizują powiaty. W myśl ustawy piecza zastępcza powinna zapewniać pracę z rodziną, umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub – gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

Projekt pn. „Stworzenie i wdrożenie narzędzia badawczego służącego weryfikacji procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w powiatach” realizowany jest na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Ma przyczynić się do zmian w systemie pieczy zastępczej, tak by zgodnie z zapisami prawa do roku 2020 jak najwięcej dzieci pozostających pod opieką instytucji mogło znaleźć się w rodzinnej opiece zastępczej. Projekt ten realizują Fundacja WiseEuropa, Fundacja Przyjaciółka i Koalicja na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej.

Dzięki stworzonemu w projekcie NARZĘDZIU badawczemu, dokonana zostanie ocena przebiegu i kosztów wdrażania zmian w systemie pieczy zastępczej w samorządach, co

pozwoli na opracowanie szczegółowych rekomendacji do procesu deinstytucjonalizacji.

Projekt „Stworzenie i wdrożenie narzędzia badawczego służącego weryfikacji procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w powiatach” realizowany jest od 1 października 2016 do 31 maja 2018. Nadzór merytoryczny nad projektem sprawować będzie Komitet Sterujący, złożony z przedstawicieli Ministerstwa Rozwoju, Ministerstwa

Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz wybranych samorządów powiatowych. Projekt jest dofinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązuje samorządy do rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej, których celem powinny być działania profilaktyczne i przejście od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej (tzw. deinstytucjonalizacja). Realizatorom projektu zależy, by młodsze dzieci w ogóle nie trafiały pod opiekę placówek, a te, które już się w nich wychowują, niezależnie od wieku i stanu zdrowia miały szansę na przejście pod opiekę rodziców zastępczych. To pozwoli na ograniczenie strat związanych z umieszczeniem w pieczy zastępczej oraz stworzy możliwość nawiązywania więzi, które są niezbędne do harmonijnego rozwoju dziecka.

Obecnie na terenie powiatu kieleckiego funkcjonuje: 69 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywa 93 dzieci; 31 rodzin zastępczych niezawodowych, w których przebywa 42 dzieci; 2 rodziny zastępcze zawodowe z 4 dzieci; 1 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, w której przebywa 2 dzieci; 4 rodzinne domy dziecka z 20 dzieci; 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego z 27 dzieci.

członek Zarządu Powiatu w Kielecach
Bogdan Gierach

Współpracujemy na rzecz naszej społeczności

W życiu każdego z nas na co dzień spotykamy i staramy się rozwiązywać coraz to różne problemy.

To od nas samych zależy, czy podejmowane działania zakończą się sukcesem. Nasza determinacja, dobra diagnoza, konsekwencja oraz przede wszystkim współpraca są fundamentem rozwiązania wielu problemów. Oprócz dobrego klimatu, który jest jednym z warunków realizacji konkretnych zidentyfikowanych celów, bardzo ważnym elementem są ich źródła finansowania. Łatwo realizuje się zaplanowane działania, gdy posiadamy na nie zagwarantowane środki, a dużo trudniej wykonać coś, gdy ich nie ma. To tak, jak w naszym budżecie rodzinnym: nie stać nas na wszystko i staramy się w pierwszym rzędzie zabezpieczyć to, co najpotrzebniejsze. To, co pozwala nam funkcjonować. Tak jest też w samorządzie. Czasami rozwiązanie danego problemu przesunąć się w czasie, gdyż brak jest mechanizmu umożliwiającego jego finansowanie.

Czy chcemy słyszeć, że coś w danej chwili nie zostanie zrealizowane? Nie. To wynika z naszej natury i uważamy, że to, co jest nam

bliskie, jest najważniejsze. Czy staramy się zrozumieć innych? To pytanie pozostawię bez odpowiedzi – ku refleksji każdego z nas.

Dlatego umiejętność pozytywnego lobbingu, nawiązywania koalicji dla załatwienia konkretnej sprawy jest czymś istotnym i nie do przecenienia. Nawet najlepszy i najbardziej potrzebny projekt – i nie ma tu znaczenia skala i wielkość realizowanego przedsięwzięcia – wymaga zebrania wokół niego szerokiej koalicji, która gwarantuje jego realizację.

Warto podkreślić fakt wielu pozytywnych działań podejmowanych przez nasz powiat na rzecz jego mieszkańców, które są możliwe dzięki wspólnemu zaangażowaniu wielu stron. Współpracujemy z samorządem województwa świętokrzyskiego, z samorządami gminnymi, ale także z organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami. Dotyczy to zarówno obszaru kultury, sportu, turystyki, zdrowia, ale także inwestycji w człowieka z zakresu pomocy społecznej czy na rzecz osób niepełnoprawnych oraz zagospodarowania przestrzeni publicznej, w tym inwestycji drogowych.

wiceprzewodniczący
Rady Powiatu w Kielecach
Robert Kaszuba

MATERIAŁY NADESŁANE PRZEZ KLUBY RADNYCH

Woda – źródło życia

Wszystkie istoty ciągną do wody i wokół niej organizują swoje życie.

Podobnie ludzkość. Sercem każdej społeczności jest woda:

wielka jak morze albo mała jak źródélko.

Stephenie Meyer, Wojna o dąb

Tegoroczne lato podczas panujących upałów w wielu miejscowościach naszego powiatu obnażyło poważny problem związany z deficytem wody. Ekolodzy alarmują o tym od lat, ale dopiero dziś zaczynamy zdawać sobie sprawę, że Polsce zagraża nie tylko brak energii, ale i wody. Pomimo że Ziemia nazywana jest niebieską planetą, wody słodkie stanowią zaledwie 2,5 procent całkowitych zasobów, a człowiek jako źródło wody pitnej wykorzystuje słodką wodę pochodzącą z wód powierzchniowych i podziemnych, która stanowi niecały 1 proc. całkowitych zapasów wody.

Zasoby wody pitnej w Polsce są na poziomie Egiptu, są mniejsze od tych, którymi dysponuje Hiszpania – uważana w Europie za kraj praktycznie pozbawiony wody. Przez lata melioracji i osuszania bagien w nieodpowiednich miejscach pozbawiliśmy się naturalnej retencji zasobów wodnych, a woda opadowa z większości terenów spływa ciekami i rzekami do morza. Praktycznie wszędzie możemy zaobserwować, jak tereny przyległe do rzek, jezior czy naturalnych rozlewisk są „wykradane” naturze pod budownictwo. Niebezpiecznym

zjawiskiem są wszedobylskie kopalnie odkrywkowe, które schodząc nawet 50 metrów w głąb ziemi, robią prawdziwe spustoszenie i nieodwracalne zmiany w gospodarce wodnej. Przerywają naturalne ciek, uszkadzają leje depresyjne, a woda pochodząca z odwodnienia terenu kopalni jest pompowana w potężnych ilościach (niejednokrotnie większych niż możliwości wydobywcze gminnej studni głębinowej) i bezzwłocznie odprowadzana do

najbliższych cieków. Woda ta jest na zawsze utracona, okoliczny teren – osuszony, a podziemne pokłady wody – zawsze zniszczone.

Już dziś powinniśmy zadać sobie pytanie: czy warto za wszelką cenę pozwalać na tego typu działalność, bez konkretnego pomysłu czy wprowadzenia technologii odzysku tego, co jest źródłem życia? Co będzie dalej? Już dziś w wielu miejscach na Ziemi woda jest produktem deficytowym, a jej cena jest wyższa niż ropy naftowej.

Zapasy słodkiej wody nie są niewyczerpywalne – czy każdy z nas zdaje sobie z tego sprawę? Dotyczy to przede wszystkim wód podziemnych, głównego ich magazynu na Ziemi. Wody te są w większym stopniu zużywane, niż mogą się odnowić. Głównym źródłem dla odnowienia zasobów wody są opady atmosferyczne, które przenikając w głąb podłoża, zasilają wody podziemne, lub w przypadku braku naturalnej retencji spływają wodami powierzchniowymi do morza. Jeśli opady są bardzo intensywne, powoduje to głównie odpływ powierzchniowy wód, a w niewielkim tylko stopniu przenikanie do podłoża i zasilanie wód gruntowych. Zatem już dziś należy podjąć kroki w celu zatrzymania postępującego zjawiska bezmyślnego tracenia wody. Edukujemy nasze społeczeństwo, jak oszczędzać wodę, jak racjonalnie ją wykorzystywać, uczymy szacunku do wody, bo woda to źródło życia.

**radny powiatowy
Grzegorz Ciepiela**

Dotrzymaliśmy słowa – spełniamy obietnice wyborcze

Rozmowa z radnym Klubu PiS Mirosławem Gębskim

Panie Mirosławie, za rok wybory samorządowe. Która partia Pańskim zdaniem je wygra?

Trudno w tej chwili przewidywać wyniki wyborów, które odbędą się za ponad 12 miesięcy. Jak wiemy, „łaska wyborców na pstrym koniu jeździ”. Ja mam nadzieję, że wygra je moja partia: Prawo i Sprawiedliwość.

Czy tylko nadzieje? Ostatnie sondaże wyborcze dają PiS prawie 50 procent głosów. Skąd tak duże poparcie dla waszej partii?

W tym miejscu chciałbym podziękować za takie wyniki sondaży naszym zwolennikom. Ten wynik według mnie bierze się z tego, że wyborcy zauważają i doceniają to, że dotrzymujemy słowa danego w kampanii wyborczej. Spełniamy obietnice, za które byliśmy tak krytykowani w czasie kampanii wyborczej przez naszych przeciwników politycznych, którzy mówili, że takim wydatkiem nie sprostą budżet państwa.

A może jest tak, jak mówi opozycja – że pieniądze z 500+ wydaje się głównie w sklepie monopolowym?

Totalna opozycja w wielu kwestiach mija się z prawdą, w kwestii 500+ także. Wszyscy widzimy,

jak zmniejszyło się ubóstwo w rodzinach wielodzietnych, szczególnie na terenach wiejskich. Odsetek dzieci niedożywionych zmalał praktycznie do zera. Wiele rodzin w ciągu dwóch ostatnich

lat wyjechało na wakacje nad polskie morze czy w polskie góry. Niektóre pierwszy raz w życiu – jest to olbrzymi sukces programu 500+.

A co z problemem imigrantów?

Wyborcy doceniają to, co obiecaliśmy w kampanii, że nie wyrazimy zgody na relokację imigrantów, jak chciał poprzedni rząd. Na podstawie obserwacji wielu incydentów z zachodniej części Europy widać, że w sprawie imigrantów też mieliśmy rację. Kraje Europy Środkowo-Wschodniej są ostoją bezpieczeństwa; w przeciwieństwie do Europy zachodniej.

Przed nami Marsz Niepodległości 2017. Wiem, że jak co roku wybiera się Pan do Warszawy.

To oczywiste, że nie może mnie tam zabraknąć. Hasło tegorocznego Marszu Niepodległości „My chcemy Boga” to odpowiedź na kryzys duchowy, który dotyka obecnie Europę Zachodnią. To hasło przypomina też o tym, że my, Polacy, zawsze odwołujemy się do wartości, które są fundamentem naszej tożsamości i dumy narodowej.

Điękuję za rozmowę.

D.S.

MATERIAŁY NADEŚLANE PRZEZ KLUBY RADNYCH

WIEŚCI SOŁECKIE

Tu powstanie duży, nowoczesny plac zabaw dla dzieci i młodzieży wart pół miliona złotych.

Być dobrym gospodarzem

– Dobry sołtys musi być także dobrym gospodarzem – uważa Stanisław Kobiec ze Zgórska w gminie Sitkówka-Nowiny.

Stanisław Kobiec jest sołtysiem wsi Zgórsko i Zagrody już szóstą kadencję.

– Na pierwsze wybory sołtysa poszedłem prosto z ulicy. Wyszedłem z domu do sklepu po zakupy, a wróciłem już sołtysiem. Był to rok 1994. I tak już zostałem nim do chwili obecnej. Myślę, że ludzie mi ufają i doceniają wszystko to, co dla nich zrobiłem do tej pory. Ponadto zawsze miałem na uwadze dobro i rozwój wsi Zgórsko oraz Zagrody – opowiada z uśmiechem nasz bohater.

Pan Stanisław ma 70 lat. Od 9 lat jest na emeryturze. Z wykształcenia jest spawaczem. Pracował m.in. jako konserwator na basenie „Perła” w Nowinach i przy budowie elektrowni atomowej w Smoleńsku.

– Bycie sołtysiem to też praca, i to trudna, szczególnie w moim sołectwie, gdzie mieszka ponad 2000 osób i jest ponad 600 domów – tłumaczy pan Stanisław.

Jak wspomina, kiedy został sołtysiem ponad 20 lat temu, mieszkańcy chcieli kanalizacji i dróg, teraz – wybudowania chodników. Przez te lata udało się zrealizować wiele inwestycji. Bardzo przydatny okazał się Fundusz Sołecki. Jako dobry gospodarz Stanisław Kobiec pie-

niądze z niego przeznacza na inwestycje poprawiające przede wszystkim bezpieczeństwo mieszkańców sołectwa: – Krótkie odcinki dróg, chodniki, znaki drogowe, lustra drogowe czy oświetlenie ulic – wylicza.

W ostatnich latach udało się między innymi unowocześnić plac zabaw na osiedlu Pod Lasem, postawić tablice informacyjne i znaki dla pieszych oraz położyć progi zwalniające.

Walka o bezpieczeństwo

Jednak sołtys do największych swoich sukcesów zalicza wybudowanie sygnalizacji świetlnej w Zgórsku. – Przejście przez główną drogę dwupasmową było bardzo niebezpieczne. Kierowcy nie jeździli przepisowo. Tiry pędziły tędy, nie zważając na prędkość. Ta sygnalizacja świetlna była ogromnie potrzebna. Dzięki niej zdecydowanie zmniejszyła się liczba wypadków. Mieszkańcy mogą teraz bezpiecznie przechodzić – podkreśla sołtys sołectwa Zgórsko-Zagrody.

Jego praca jest doceniana nie tylko przez mieszkańców sołectwa. W 2012 roku został wyróżniony w konkursie „Sołtys Roku” podczas XIX Zjazdu Sołtysów Ziemi Kieleckiej. Odniesienie zostało również Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Stanisław Kobiec aktywnie uczestniczy w organizowaniu życia kulturalnego w gminie.

Śpiewa w Chórze „Nowina” i udziela się przy organizacji uroczystości dożynkowych – dwukrotnie był starostą.

Plac zabaw jak marzenie

– Jest jeszcze dużo do zrobienia w naszym sołectwie. Wierzę, że z czasem uda się kolejno wszystko zrealizować – dodaje. Zależy mu na przekształceniu działek rolnych na budowlane, zrobieniu drogi przy ul. Grabowej w Zgórsku oraz nowego placu zabaw dla dzieci.

Nowy plac zabaw powstanie przy ulicy Salonowej, na pograniczu wsi Zgórsko i Zagrody. – Będzie to duży plac zabaw, bo powstanie na powierzchni 120 arów. Kosztorys nas trochę zaszokował, bo według niego nowe miejsce zabaw dla dzieci będzie kosztować pół miliona złotych. Od trzech lat przekazujemy pieniądze z Funduszu Sołeckiego na tę inwestycję. Projekt jest już opracowany, w tym roku teren będzie wyrównany i ogrodzony. Oprócz urządzeń dla dzieci, będzie też miejsce dla młodzieży i siłownia zewnętrzna. Na pewno mieszkańcy skorzystają z tego miejsca – mówi sołtys.

Ciekawostka: U pana Stanisława podatek można zapłacić kartą płatniczą. – Nasza gmina realizuje program upowszechniania płatności bezgotówkowych – tłumaczy.

Agata Lisowska

Szef PSL odwiedził nasz region

Prezes Polskiego Stronnictwa Ludowego Władysław Kosiniak-Kamysz podczas wizyty w Kielcach spotkał się z samorządowcami powiatu kieleckiego. Podczas konferencji prasowej mówił o Polakach masowo wyjeżdżających z kraju. Przedstawił także propozycje PSL poprawiające sytuację młodych rodzin.

– Niepokojące dane przedstawił GUS o wyjazdach Polaków. Padł niechlubny rekord: dwa i pół miliona Polaków poza granicami naszego kraju mieszka, pracuje, zabiera tam swoje rodziny. W 2016 roku wyjechało 118 tysięcy osób. To wzrost w porównaniu z ostatnimi latami, kiedy my rządiliśmy – mówił prezes PSL Władysław Kosiniak-Kamysz w Kielcach. Przedstawiał konkretne pomysły i propozycje dla młodych ludzi. Ludowcy chcą ich w ten sposób zachęcić do powrotu

Dodał, że nie sprawdziły się obietnice rządu, że Polacy będą wracać. Ich zachęty nie działają. – Pamiętam wypowiedź obecnej premier: „Wiem, że jak zostanie premierem, pielęgniarki będą wracać do Polski”. Tak się nie dzieje. Nie wracają ani pielęgniarki, ani rzemieślnicy, ani polskie rodziny. Wyjazdy Polaków są widoczne zwłaszcza w Polsce lokalnej. Nieprzypadkowo dzisiejsza konferencja odbywa się w województwie świętokrzyskim – mówił Władysław Kosiniak-Kamysz. Poruszył także temat atmosfery w Polsce. – Atmosfera szczucia, podziałów społecznych, niszczenia wspólnoty nie odpowiada Polakom. Z tego powodu wyjeżdżają, także z przyczyn ekonomicznych, bo śred-

Władysław Kosiniak-Kamysz spotkał się z pracownikami kieleckiego Starostwa. Na zdjęciu: starosta kielecki Michał Godowski, wicestarosta Zenon Janus oraz członkowie zarządu: Bogdan Gierada, Marek Kwiecień i Józef Szczepańczyk. Gościem spotkania był także członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego Piotr Żołądek.

nie zarobki w innych krajach to 6700 złotych miesięcznie.

– Ciężko jest ukryć fakt, że młodzi ludzie wyjeżdżają na potęgę. Dotyczy to szczególnie osób mieszkających w mniejszych miejscowościach powiatu kieleckiego. Natomiast ci, którzy już wyjechali, nie planują powrotu – mówi starosta kielecki Michał Godowski. – Te alarmujące dane potwierdzają fakt, iż niewielu absolwentów czy osób jeszcze uczących się widzi dla siebie perspektywę rozwoju na polskim rynku pracy.

Propozycje PSL dla młodych rodzin:

- ziemia za złotówkę – działki dla młodych, 10 arów z zasobów Skarbu Państwa, działki odrol-

nione z pozwoleniem na budowę oraz energooszczędny projekt domu;

- usprawnienie programu 500 plus – nie może być tak, że osoba zarabiająca 20 tysięcy pobiera 500 złotych, a matka samotnie wychowująca dziecko, mająca 2 tysiące złotych miesięcznie, nie kwalifikuje się do otrzymania świadczenia;

- godzina dla rodziny – o godzinę krótszy czas pracy dla rodziców, którzy np. muszą odebrać dziecko przedszkola itp.;

- wsparcie dla przedsiębiorców – początkująca firma podatki i składki powinna płacić nie od pierwszego miesiąca istnienia, tylko wtedy, kiedy zacznie zarabiać, oraz zwiększenie dotacji na otwarcie działalności z 20 do 50 tysięcy złotych.

(amad)

Polskie Stronnictwo Ludowe w Chmielniku otrzymało sztandar

W kościele parafialnym w Chmielniku odbyło się uroczyste przekazanie sztandaru miejsko-gminnej organizacji PSL. Podczas mszy świętej proboszcz Franciszek Siarka poświęcił sztandar, który na ręce prezesa organizacji i członka Zarządu Powiatu w Kielcach Marka Kwietnia złożył marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas.

– Ten sztandar, ufundowany dzięki wsparciu członków i sympatyków PSL, to symbol naszej jedności i idei, która łączy nas w działaniach na rzecz dobra naszych mieszkańców. Widnieją na nim wizerunki Matki Boskiej z Dzieciątkiem i świętego Jana Pawła II. Umieszczony jest również symbol PSL – zielona koniczyna, napis Żywią i Bronią, Bóg Honor Ojczyzna i daty 1895–2017, upamiętniające 123 lata tradycji PSL – powiedział Marek Kwiecień.

Starosta kielecki Michał Godowski podkreślił fakt, iż jest to 9 organizacja w naszym powiecie, która uzyskała sztandar. – Wydarzenie to jest ważne nie tylko dla miejsko-gminnej organizacji PSL w Chmielniku, ale dla całego powiatu kieleckiego. To dowód szacunku dla naszych wartości i ciężkiej prospołecznej pracy – powiedział starosta.

Marek Kwiecień złożył podziękowania za obecność na ręce marszałka Adama Jarubasa, członka Zarządu Województwa Świętokrzyskiego Piotra Żołądka, starosty kieleckiego Michała Godowskiego, wicestarosty Zenona Janusa, przewodniczącego Rady Powiatu w Kielcach Jana Cedro, członka Zarządu Powiatu w Kielcach Bogdana Gierady oraz dyrektora Powiatowego Zarządu Dróg Pawła Gratki. Podkreślił także aktywny wkład jednostek OSP w przygotowanie wydarzenia oraz udział wójtów, radnych powiatowych, miejskich, sołtysów i mieszkańców gminy Chmielnik.

Aleksandra Pyk

Przekazanie sztandaru w kościele parafialnym.

Uroczysty korowód przeszedł ulicami Chmielnika.

Życie pisze najlepszy scenariusz

Była modelką, reporterką, kosmetyczką, nauczycielką, pracowała w fabryce gwoździ i drutu... Beata Kępińska, autorka bestsellerów z powiatu kieleckiego, wiecie barwne życie.

Pracowała w różnych branżach, wielokrotnie się przeprowadzała. – Długo nie mogłam znaleźć swojego miejsca na ziemi, dopiero przeprowadzka do Nowej Słupi mi to umożliwiła – mówi Beata Kępińska, pisarka. Jej pierwsza powieść, *Sielsko i diabelsko*, odniosła wielki sukces – cały nakład rozszedł się w ciągu czterech miesięcy, a wydawnictwo zostało okrzyknięte bestsellerem.

Pani Beata pochodzi z Łodzi, ukończyła filologię polską na Uniwersytecie Łódzkim. Zawsze lubiła pisać, chociaż miała problemy z dysleksją. – Czasami się zastanawiam, jak udało mi się dostać i ukończyć filologię polską na uniwersytecie – przyznaje nasza rozmówczyni.

Chwytała się różnych zajęć, nie chciała być nauczycielką, bo nie czuła powołania. – Byłam modelką, fakturzystką w fabryce gwoździ i drutu, pracowałam w gazecie zakładowej fabryki mebli, pisałam barwne reportaże z pęgeerowskich pól na Mazurach, prowadziłam własny gabinet kosmetyczny – wspomina pani Beata. Jej malownicze reportaże, które ukazywały się w gazecie rolnej, cieszyły się dużą popularnością.

– Zaczęłam wtedy też pisać wiersze, którymi zapełnialiśmy puste miejsca w gazecie. Dzięki nim zyskałam rozgłos. Ludzie czytali moje wiersze. Mam ich całą masę. Być może kiedyś je jeszcze wydaję – mówi.

Na początku lat 90. wyjechała z rodziną do RPA, gdzie tworzyła pierwsze scenariusze teatralne. Po czterech latach wróciła do kraju. – Mój mąż jest lekarzem. Pracował w szpitalu uniwersyteckim w Johannesburgu. Nie był to dobry czas. Republika Południowej Afryki tak jak i Polska przechodziła zmiany. Było niebezpiecznie, napaści czy morderstwa były na porządku dziennym – opowiada.

Po powrocie do kraju rodzina Kępińskich zamieszkała w Kamieniu Pomorskim. To tam właśnie pani Beata rozpoczęła pracę po raz pierwszy jako nauczycielka w wieku 44 lat. – Aby zaoferować coś więcej dzieciom, utworzyłam teatr szkolny, dla którego pisałam scenariusze – tłumaczy. Jednakże tam też nie znalazła swojego miejsca na ziemi.

Nowa Słupia – miejsce na ziemi

– W gazecie medycznej znalazłam ogłoszenie o pracy – poszukiwany był lekarz w Nowej Słupi. Postanowiliśmy z mężem jeszcze raz spróbować i przeprowadziliśmy się do malowniczej wsi u podnóża Świętego Krzyża. Zawsze chciałam mieszkać na wsi. Życie wydawało mi się tam takie sielskie – mówi pisarka.

Beata Kępińska ma męża Michała i troje dzieci – dwóch synów i córkę. Należy do Związku Literatów Polskich.

Urok Gór Świętokrzyskich sprawił, że pani Beata zapragnęła tu osiedzić na stałe. Najpierw pracowała jako nauczycielka w podstawówce Mirocicach, a później już do emerytury w Gimnazjum w Nowej Słupi. Tam też prowadziła teatr szkolny.

To tutaj zaczęła pisać swoje powieści. – Zawsze groziłam mężowi, rodzinie, znajomym, a nawet moim uczniom, że napiszę książkę, w której ich wszystkich opiszę. Aż w końcu tak się stało. Będąc już na emeryturze, spotkałam moje byłe uczennice, które zapytały o książkę. Tego samego dnia po powrocie do domu zaczęłam pisać moją pierwszą powieść – opowiada.

Zadebiutowała w 2011 roku bestsellerową powieścią obyczajową *Sielsko i diabelsko*. Spotkała się ona z uznaniem czytelników i zebrała wiele bardzo pozytywnych recenzji.

– W swoich książkach opieram się na własnym życiu. Niektóre osoby są tak barwne i tak piękne, że szkoda byłoby im cokolwiek dodawać czy odejmować, po prostu je portretuję. Cieszy mnie też, kiedy niektórzy bohaterowie rozpo-

znają się w moich powieściach, a takie przypadki się zdarzały – śmieje się pisarka. W 2012 roku powstała kolejna powieść – *Zaradna*, która była nominowana do Nagrody Pióra na Festiwalu Literatury Kobiet w Siedlcach i nagrodzona przez czytelników w 2013 roku. – Ta książka nie jest rozrywkową pozycją. Jestem z niej najbardziej zadowolona – mówi. Uwagę czytelnika na pewno przyciąga również okładka, na której po dokładnym przyjrzeniu się można zobaczyć akta „bezpieki”.

Do chwili obecnej pisarka wydała cztery powieści: debiutancki bestseller *Sielsko i diabelsko*, *Zaradna*, *Taniec z czarownicą*, *Pieć – Niebo* oraz dwa zbiory wierszy *Schwytać czas* i *Szał ze słów*.

Obecnie pracuje nad kolejną powieścią, która będzie poświęcona synowej. Opowiadać będzie historie z życia matki oraz babci pani Beaty. Jak twierdzi, to właśnie ogromny bagaż doświadczeń pomaga jej w pisaniu książek.

– Życie pisze najlepszy scenariusz – mówi.

Agata Lisowska

Najpiękniejsze świątynie powiatu

Prezentujemy Państwu kolejne wydanie, w którym prezentujemy najstarsze i najpiękniejsze świątynie z terenu naszego powiatu.

Kościół pw. Chrystusa Króla w Krajnie

Parafię erygował bp Augustyn Łosiński w 1920 roku. Dużo wcześniej w miejscu dzisiejszej świątyni znajdowała się drewniana kaplica i zabudowania dworskie. Kościół wybudowano w latach 1926–1934. Wnętrze świątyni ubogaca ogromna dębowa figura Chrystusa Króla w ołtarzu głównym. Droga Krzyżowa umieszczona na ścianach powstała z miejscowego drewna i posiada aż 15 stacji. Ostatnią z nich, Zmartwychwstanie Pana Jezusa, ufundował bp Mieczysław Jaworski. Poświęcenie kościoła odbyło się 23 września 2000 r. przy udziale bpa Kazimierza Ryczana i bpa Mieczysława Jaworskiego. Obecnie proboszczem jest ks. Zbigniew Chajski.

Parafia w Krajnie była też świadkiem hitlerowskiej pacyfikacji. To właśnie przy kościele 4 czerwca 1943 r. zostało brutalnie zamordowanych strzałem w tył głowy 38 osób oskarżonych o pomoc partyzantom, w tym dwie kobiety w ciąży. Z inicjatywy mieszkańców Krajna oraz rodzin zabitych od 1993 r. na murach kościoła przy wejściu głównym wisi marmurowa tablica z nazwiskami 27 ofiar.

Kościół pw. Trójcy Świętej w Ćmińsku

Parafia istniała już w XVII wieku. Kościół wybudowano w latach 1646–1649, został ufundowany przez Bernarda Servallego. Rodzina Servallich otrzymała w dzierżawę dobra biskupie Uljan vulgo Ćmińsko – z obowiązkiem wystawienia kościoła. Został on konsekrowany przez bpa Andrzeja Trzebieckiego z Krakowa w 1658 roku. Wnętrze kościoła posiada trzy ołtarze, w głównym znajduje się obraz Trójcy Świętej. Po obu stronach ołtarza głównego umieszczone są marmurowe nagrobki braci Servallich. Pierwotna budowla stanowi część prezbiteriałną z zakrystią, wybudowana w stylu późnorenansowym. Dobudowana wykonana jest w stylu neogotyckim. Wzrok wchodzących do świątyni przyciągają monumentalne freski przedstawiające Chrystusa Pankratora w otoczeniu symboli Ewangelistów. Nie sposób pominąć również pięknego obrazu Matki Boskiej Szkaplerznej w wyłaczanej sukience, który był wzorowany na obrazie Matki Boskiej Śnieżnej z rzymskiej bazyliki Santa Maria Maggiore. – Moich parafian cechuje duże zaangażowanie w sprawy parafii. Zawsze mogę liczyć na ich pomoc i wsparcie przy różnego rodzaju przedsięwzięciach – powiedział ks. proboszcz Janusz Marzec.

Ksiądz proboszcz Janusz Marzec

Aleksandra Pyk

42. Powiatowe Targi Pracy w Strawczynie.

Wicestarosta kielecki Zenon Janus podczas 41. Powiatowych Targów Pracy w Krajnie.

Otwarcie wystawy przedstawiającej genezę Batalionów Chłopskich w kieleckim Starostwie.

Uroczyste przekazanie sztandaru dla organizacji PSL w Chmielniku.

Wicemarszałek Piotr Żołądek i członek zarządu powiatu Bogdan Gierada podczas III Wystawy - Kwalifikacyjnej Ogierów Rasy Zimnokrwistej w Woli Łagowskiej.

Oddanie do użytku drogi w Czerwonej Górze.

Starosta kielecki Michał Godowski na jubileuszu 50-lecia pożycia małżeńskiego par z gminy Piekoszów.

Starosta Michał Godowski i przewodniczący Rady Powiatu w Kielcach Jan Cedro otwierają Nowoczesny kompleks sportowy przy Szkole Podstawowej w Zaborowicach.

Marek Kwiecień, członek Zarządu Powiatu w Kielcach, i Wojciech Płaza, przewodniczący Świętokrzyskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.